УДК 658:339
Соріна О.О.[1], Лагода С.С.[2], Пустарнаков О.І.[3]
[1] канд. екон. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»
[2] студ. гр. ФЕУз-510 НУ «Запорізька політехніка»
[3] асп. НУ «Запорізька політехніка»

МЕХАНІЗМ ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТНОЇ СТРАТЕГІЇ

Невизначеність бізнес-середовища, стрімкий розвиток технологій, зміни споживчих уподобань призводять до загострення конкурентної боротьби. Щоб мати змогу протистояти діям конкурентів та розвиватись підприємство повинне мати чіткий план конкурентної поведінки, втілений у стратегії.

Формування конкурентної стратегії - це складний процес що охоплює низку етапів та вимагає взаємодії всіх підрозділів. Дієвість стратегії можна підвищити використовуючи відповідний механізм її формування. Це стане запорукою того, що всі важливі фактори та складові будуть враховані.

Механізм – це сукупність проміжних станів / процесів будь-яких явищ. Стосовно формування стратегії його можна розглядати як сукупність цілей, функцій, принципів та методів, взаємодія яких забезпечує ефективне управління підприємством. Механізм управління «відрізняється від інших механізмів (технічних та біологічних) тим, що вплив суб'єкта управління на

об'єкт відбувається, насамперед, шляхом визначення мети діяльності» [2, с. 191]

Механізм формування конкурентної стратегії підприємства спирається на складові, наведені на рис. 1.

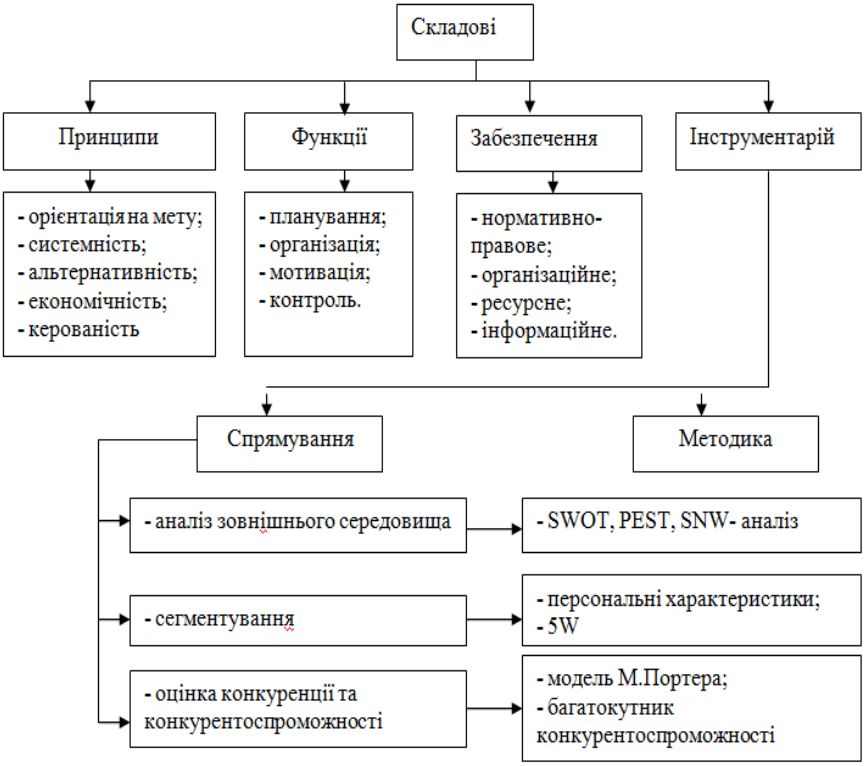

Рисунок 1 – Складові механізму формування конкурентної стратегії [5, с. 66]

Як можна побачити, механізм є складною системою, що охоплює багато етапів та орієнтована на вирішення важливих завдань. Підсумком його реалізації буде розробка конкурентної стратегії, формування переліку заходів спрямованих на її реалізацію, забезпечення конкурентоспроможності продукції та, у підсумку, конкурентоспроможності підприємства.

Посилення конкурентоспроможності продукції є важливим завданням, оскільки вона складовою частиною конкурентоздатності підприємства. Ці характеристики пов'язані та мають взаємний вплив, адже «за досягнення високого рівня конкурентоздатності підприємство має більше можливостей для підтримання та підвищення рівня конкурентоздатності товару» [6, с. 115].

Наведений на рис. 2 механізм формування конкурентної стратегії відображає авторське бачення та побудований на базі робіт таких науковців як: Ареф'єва О., Пілецька С., Лістрова М. [1], Євтушенко Н., Пільник Т. [3, с. 31], Кошелупов І.Ф. [4, с. 95], Лепейко Т.І., Кіпа Д.В. [5, с. 68] інших.

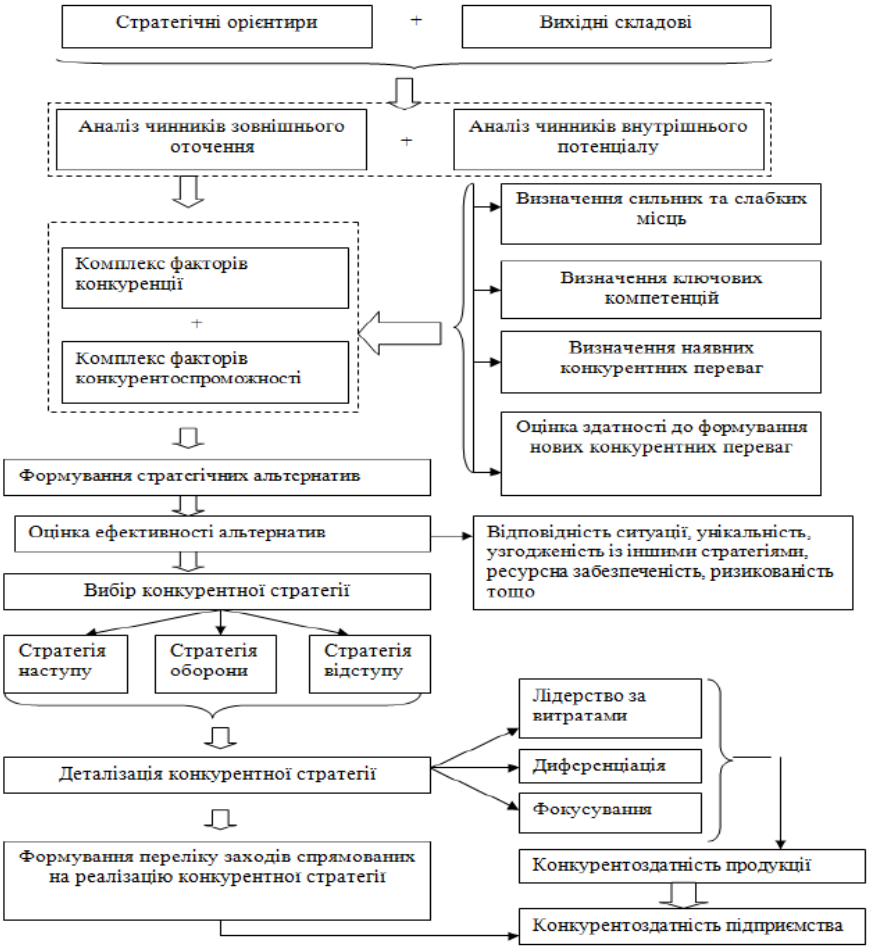

Рисунок 2 - Механізм формування конкурентної стратегії підприємства (розробка автора)

Серед показників ефективності застосування механізму формування конкурентної стратегії можна виділити:

- оптимальність управління стратегією;

- наявність маркерів для моніторингу реалізації конкурентної стратегії;
- ефективна взаємодія між усіма функціональними підрозділами;
- мінімізацію кількості слабких місць;
- гнучкість та адаптивність розробленої конкурентної стратегії.

Відмітимо, що наведений механізм формування конкурентної стратегії є узагальненим та може бути застосований для всіх комерційних підприємств, однак, користуючись ним, слід враховувати особливості функціонування конкретного ринку чи галузі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Ареф'єва О., Пілецька С., Лістрова М. Формування конкурентної стратегії підприємства в системі антикризового управління. Економіка та суспільство. 2022. № 43. URL : https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1721/1658

2. Балабанюк Ж.М. Механізм управління організацією:сутність, поняття та пропозиції щодо оцінки його ефективності. Вісник ХНУ. 2011. № 5. С. 190–194. URL : http://journals.khnu.km.ua/vestnik/pdf/ekon/2011_5_1/190-194.pdf

3. Євтушенко Н.О., Пільник Т.А. Конкурентна стратегія підприємства: сутність, підходи та принципи формування. Економіка. Менеджмент. Бізнес. URL : https://journals.dut.edu.ua/index.php/emb/article/view/2724/2617

4. Кошелупов І.Ф. Система конкурентних стратегій підприємства. Вісник соціально-економічних досліджень ОНЕУ. 2009. Вип. 3. URL : http://dspace.oneu.edu.ua/jspuibitstream.pdf

5. Лепейко Т.І., Кіпа Д.В. Механізм формування конкурентної стратегії підприємства. Академічний огляд. 2014. № 2. С. 64-69. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ao_2014_2_10

6. Павлішина Н.М., Милосердова Г.К. Аналіз конкурентоздатності продукції підприємства авіабудівної галузі на прикладі АТ «Мотор Січ» Приазовський економічний вісник. 2020. Вип. 1 (18). С. 114-119. URL : http://pev.kpu.zp.ua/vypusk-18